

Investigation of the Turkish Teaching Program and BİLSEM Module in Terms of Developing Reading Skills for Gifted

Ahmet Kurnaz ^{1,a,*},

¹Faculty of Education, Konya, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 14/01/2025

Accepted: 06/03/2025

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

Using a needs analysis, this study aimed to assess the Turkish Teaching Program for gifted students. The aim of the research was to identify the program's general objectives, content, targeted skills, and reading comprehension strategies. Using a qualitative research method, semi-structured interviews were conducted with 42 Turkish teachers working in BİLSEM. The data collection tools included the "Reading Skills Needs Analysis Interview Form" and the "Maker Banks Evaluation Scale." The results of the interviews indicated that teachers found the program to provide a strong framework for developing effective communication, critical thinking, and creative thinking skills. However, the study emphasized that the diversity of content and the enrichment of teaching methods need improvement. Teachers suggested that reading materials should be current and engaging, and that more flexibility should be provided to meet individual learning needs of gifted students. In this context, the development of educational programs will help maximize the potential of gifted students.

Keywords: Gifted, reading program, needs analysis, Maker-Banks, Turkish Program

Üstün Yetenekli Öğrencilerde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi Açısından Türkçe Öğretim Programı ve BİLSEM Modülünün İncelenmesi

Süreç

Geliş: 14/01/2025

Kabul: 06/03/2025

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Bu çalışmada, üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı'nın ihtiyaç analizi yapılmıştır. Araştırmanın amacı, bu programın genel amaçlarını, içeriğini, kazandırılması hedeflenen becerileri ve okuduğunu anlama stratejilerini belirlemektir. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak, BİLSEM'de görev yapan 42 Türkçe öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları olarak "Okuma Becerileri İhtiyaç Analizi Görüşme Formu" ve "Maker Banks Değerlendirme Cetveli" kullanılmıştır. Görüşmeler sonucunda, öğretmenlerin programın etkili iletişim, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik güçlü bir yapı sunduğunu belirttikleri görülmüştür. Ancak, programın içerik çeşitliliği ve öğretim yöntemlerinin zenginleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenler, okuma materyallerinin güncel ve merak uyandırıcı olmasının yanı sıra, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uygun olarak daha fazla esneklik sağlanması gerektiğini önermektedir. Bu bağlamda, eğitim programlarının geliştirilmesi, üstün yetenekli öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Üstün yetenekli öğrenciler, okuma programı, ihtiyaç analizi, Maker-Banks, Türkçe programı

^a ahmet@gmail.com

^{id} <https://orcid.org/0000-0003-1134-8689>

How to Cite: Kurnaz, A. (2025). "Üstün yetenekli öğrencilere okuma becerilerinin kazandırılması açısından Türkçe öğretim programı ve BİLSEM modülünün incelenmesi". *Cumhuriyet International Journal of Education*, 14(1):250-262

Giriş

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi, çağdaş eğitim sistemlerinin temel bileşenlerinden biri olup bu bireylerin potansiyellerini geliştirmek için özel bir yaklaşıma ihtiyaç duyulmaktadır. Yalnızca bu öğrenciler için değil, genel eğitim sınıfları için de üst düzey düşünme becerilerini destekleyecek nitelikli müfredatların sağlanması kritik bir önem taşımaktadır (Miedijensky & Tal, 2016; Kelemen, 2010). Eğitimcilerin bu öğrenci grubunun ihtiyaçlarını anlaması ve uygun öğretim stratejileri geliştirmesi, eğitim başarısı açısından gereklidir. Gallagher (2000), üstün yetenekli öğrenciler için müfredat farklılaştırmasının içerik, beceriler, öğrenme ortamları ve teknoloji kullanımındaki değişikliklerle mümkün olduğunu ifade etmiştir. Bu öğrenciler, tipik gelişim gösteren akranlarından potansiyel düzeyleri, öğrenme tarzları ve kavrayış derinlikleri açısından farklılaşmaktadır (Cross vd., 2008; NAGC, 2015; Reid & Horvathova, 2016). Sınıf içi farklılaştırma gereksinimi, öğretmenlerin bu farklılıkları anlamasını ve müfredat tasarımlarında dikkate almasını zorunlu kılmaktadır (Horak & Galluzzo, 2017; Long vd., 2016; Usher, 2009). Wellisch ve Brown (2013) tarafından belirtilen on temel özellik; motivasyon, yoğun ilgi, etkili iletişim becerileri, problem çözme yeteneği, güçlü hafıza, araştırma merakı, hızlı kavrama, mantık yürütme, yaratıcılık ve mizah anlayışı olarak sıralanmaktadır. Eğitimcilerin bu özellikleri göz önünde bulundurarak öğretim süreçlerini yapılandırmaları, tüm öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir rol oynamaktadır.

Üstün yetenekli öğrenciler için öğretmenlerin çekirdek müfredatı genişletmek amacıyla farklılaştırılmış müfredat yaklaşımlarını benimsemeleri önerilmektedir. Kaplan (2009), katmanlı bir yaklaşımı savunarak öğretmenlerin çalışma ve üretme derinliğini artırmaları, karmaşık fikirler sunmaları ve bağımsız çalışmaları teşvik etmeleri gerektiğini vurgulamıştır. Bu sayede, öğrenci merkezli müfredatlar, üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun çözümler sunabilir (Kulik, 2003; Renzulli & Reis, 2016). Gentry ve Ferriss (1999), müfredat tasarımında “zorluk, seçenek, ilgi, keyif ve kişisel anlam” kavramlarını temel almayı önermektedir. Bu kavramlar, öğrencilere yüksek seviyeli içerik sunarak zorluk düzeyini artırırken, akademik programlar arasında seçim yapma olanağı sunarak motivasyonu artırmaktadır. Öğrencilerin zorlu görevleri üstlenmeleri ve kişisel anlam kazandıkları deneyimlere katılmaları, yaşam boyu öğrenme alışkanlıklarını geliştirmektedir.

Üstün yetenekli öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama becerileri, tipik akranlarına göre belirgin farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar, öğrenme süreçlerinde daha fazla derinlik, hız ve karmaşıklık gereksinimi doğurur (Horak & Galluzzo, 2017; Long vd., 2016; Usher, 2009). Bu öğrenciler için eğitim gereksinimlerinin karşılanması amacıyla sınıf ortamında farklılaştırılmış öğretim stratejilerinin uygulanması önerilmektedir. Maker ve Schiever (2010), bu farklılaştırma sürecinin kavramsal çerçevesini belirlemiş ve içerik hakimiyetine dayalı

öğretim programlarının, öğrenci performans beklentilerine göre ayarlanmasının önemine dikkat çekmiştir. Van Tassel-Baska (2003) da öğrenci değerlendirme verilerinin kullanılarak öğretim süreçlerinin kişiselleştirilmesini önermektedir.

Okuma eğitimi programları, öğrencilerin bireysel öğrenme farklılıklarını dikkate alacak şekilde yapılandırılmalıdır. Trezise (1978), bu farklılıkları “zamanlama ve hız; derinlik ve derece, öğretme tarzı ve materyaller; öğrenci tepkileri” başlıkları altında ele almıştır. Öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına göre içerik ve yöntemlerde yapılan uyarlamalar, farklılaştırılmış okuma programlarının temelini oluşturur. Edebiyat odaklı içerik farklılaştırması, bu amaca ulaşmada önemli bir araçtır. Uzmanlar, ileri düzey okuyuculara uygun okuma materyallerinin sunulmasının okuyuculuk becerilerini destekleyeceğini ifade etmektedir. Yetenekli okuyucuların standart sınıf materyallerine ihtiyaçlarının sınırlı olması nedeniyle, daha zorlu okuma materyallerinin sunulması önemlidir. Bu tür materyaller, kelime dağarcığını geliştirmekle kalmaz; aynı zamanda üst düzey düşünme becerilerinin gelişimine de katkı sağlar.

Bazı araştırmalar, yetenekli okuyuculara yönelik farklılaştırılmış okuma programlarının etkisini incelemiştir (Reis & Boeve, 2009; Reis vd., 2004). Bu çalışmalar, ileri düzey ilkökul okuyucuları için tasarlanan programların etkililiği (Brighton vd., 2015), düşünme becerilerinin teşviki (Kenney, 2013) ve erken okuma yeteneklerinin belirlenmesi (Margrain, 2006; Olson vd., 2006) gibi konulara odaklanmıştır. Reis ve arkadaşları (2004), akademik olarak yetenekli okuyuculara yönelik öğretim stratejilerinin nasıl değiştirildiğini incelemiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin düşük başarılı öğrencilerle ilgilenme zorunluluğunun, yetenekli okuyuculara daha az ilgi göstermelerine neden olduğunu ortaya koymaktadır. Sokratik sorgulama ve edebi analiz gibi etkinliklerle desteklenen zenginleştirilmiş okuma programları, bu öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeyde kullanmalarına olanak tanıyacaktır.

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla öğretim programlarının farklılaştırılması gerektiği uzun süredir vurgulanmaktadır. Ancak öğretmenler, uygulamada bu öğrencilere yönelik sınırlı düzeyde farklılaştırma yaptıklarını belirtmektedir. Yaklaşık 7.300 öğretmenin katıldığı bir ankette, öğretmenler yüksek yetenekli öğrenciler için yalnızca küçük değişiklikler yaptıklarını ifade etmişlerdir. Westberg ve diğerlerinin (1993) yürüttüğü “Sınıf Uygulamaları Gözlem Çalışması”, yüksek yetenekli öğrencilere yönelik uygulamaları incelemiştir. Bulgular, normal sınıflarda yer alan yüksek yetenekli öğrenciler için öğretim programında neredeyse hiç farklılaştırma yapılmadığını göstermektedir. Bu durum, bu öğrencilerin potansiyellerinin yeterince değerlendirilememesine yol açmakta ve eğitsel ihtiyaçlarının karşılanmasını zorlaştırmaktadır. “Müfredat Hızlandırma Çalışması” (Reis vd., 1993), üstün yetenekli öğrenciler için öğretim programlarının hızlandırılmasının

etkilerini değerlendirmiştir. 400'den fazla öğretmen, bu tür öğrenciler için öğretim programının %40 ila %50'sinin ortadan kaldırılmasının öğrenme veya test sonuçları üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Bu bulgu, yetenekli öğrencilerin eğitim süreçlerinin daha verimli hale getirilebileceğine işaret etmektedir.

Reis ve diğerleri (2004), akademik olarak yetenekli okuyucular için öğretim uygulamalarının nasıl değiştirildiğini incelemiştir. Elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin düşük başarılı okuyucularla ilgilenme gerekliliği nedeniyle yetenekli okuyuculara yeterli ilgi gösteremediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, kentsel okullarda, taşra okullarına kıyasla, akademik olarak yetenekli öğrencilere daha az farklılaştırma yapıldığı görülmektedir. Bu durum, üstün yetenekli öğrenciler için tasarlanan okuma programlarının daha geniş kapsamlı ve esnek olması gerektiğini vurgulamaktadır. Esnek ve zenginleştirilmiş okuma programları, üstün yetenekli öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeyde kullanmalarını destekleyecek önemli bir eğitim aracı olarak değerlendirilmektedir.

Üstün yetenekli öğrencilerin gelişimlerini desteklemek amacıyla hazırlanan okuma programları, akademik başarının artırılmasının yanı sıra yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesini de hedeflemektedir. Öğrencilerin, programın geliştirilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde aktif rol almaları önemlidir. Öğretmen, rehber ve danışman rolü üstlenerek öğrencileri yönlendirmelidir (Reis vd., 2004). Nitelikli bir okuma programı, üstün yetenekli öğrencilerin ilgi ve bilgi dünyalarını genişletmelidir. Program içeriğinin ders konuları ile paralel olması, öğrenme sürecini daha anlamlı hale getirecektir. Öğrencilere bireysel ilgi alanlarını keşfetme özgürlüğü verilmesi, onların girişkenliklerini artırarak bilgi arayışında daha özgün ve yenilikçi yaklaşımlar sergilemelerini sağlayacaktır. Öğrencilerin fikir üretme, eleştirel değerlendirme yapma ve sonuç çıkarma becerileri desteklenmelidir (Reis vd., 2004; Kurnaz, 2019). Bir okuma programının başarıya ulaşabilmesi için öğrencilerin bireysel özelliklerinin ve öğrenme ihtiyaçlarının iyi analiz edilmesi gereklidir. Eğitimcilerin her bir öğrencinin hedefleri ve sosyal tutumları hakkında bilgi sahibi olmaları, programın kişiselleştirilerek daha etkili hale getirilmesini sağlayacaktır (Dai, 2013). Öğretmenlerin bu bilgileri rehber edinerek öğrencileri bireysel hedeflerine ulaşma yolunda yönlendirmesi, programın etkililiğini artıracaktır.

Üstün yetenekli öğrencilerin entelektüel olarak zorlanma ve adil öğrenme fırsatlarına erişmeleri, potansiyellerini ortaya koymaları açısından hayati önem taşımaktadır. Okul yönetimlerinin bu öğrenciler için özel müfredat ve hizmetler oluşturması, eğitim fırsatlarının eşit şekilde sunulması gerektiğini ortaya koymaktadır (Yeşilyurt, 2020). Eğitim programlarının tasarımı, öğrencilerin bireysel farklılıkları ve yeteneklerini dikkate alarak şekillendirilmelidir. Üstün yetenekli çocuklar, geleneksel sınıf ortamlarının sunduğu standart müfredatla ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamamaktadır. Bu nedenle, bu öğrencilere yönelik geliştirilen eğitim

programları, akademik ve yaratıcı potansiyellerinin desteklenmesi için hayati bir önem taşımaktadır. Literatürde birçok araştırmacı, bu tür öğrencilerin daha yüksek kaliteli öğretim ve zenginleştirilmiş müfredat içerikleri gibi fırsatlarla buluşturulmasının gelişimlerini destekleyebileceğine dikkat çekmektedir (Subotnik vd., 2011; Bui vd., 2014; Card & Giuliano, 2016).

Sonuç olarak, özel yetenekli çocukların eğitim programlarına katılımının sağlanması, bireysel potansiyellerinin desteklenmesi ve akademik başarılarının artırılması açısından gereklidir. Eğitim sistemlerinin, üstün/özel yetenekli bireylerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde dönüştürülmesi, bu bireylerin yaratıcı kapasitelerini geliştirebilmeleri için bir gerekliliktir. Bu dönüşüm, öğrencilerin hem potansiyellerini hem de okuma becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Maker Müfredat Farklılaştırma Modeli, üstün yetenekli öğrenciler için öğretim programlarının içerik, ürün, süreç ve öğrenme ortamı olmak üzere dört ana başlıkta farklılaştırılabileceğini belirtmektedir. Bu model, üstün zekâlı ve yetenekli bireylerin özelliklerini ve öğrenme ihtiyaçlarını dikkate alarak programın belirli kurallar çerçevesinde oluşturulmasını amaçlar. Maker (1982), üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde öğretim programı unsurlarının niteliksel ve niceliksel olarak farklılaştırılması gerektiğini savunur. İçerik boyutunda öğrencilere kazandırılması planlanan kavramlar, teoriler ve bilgi türleri zenginleştirilmelidir. Süreç boyutunda öğrencilerin bilgiyi öğrenme ve kullanma biçimleri dikkate alınmalıdır. Ürün boyutunun içerik ve süreçten bağımsız düşünülmemelidir. Öğrenci ürünleri, fikirler, problem çözümleri ve yaratıcı çalışmalar gibi çeşitli çıktılardan oluşur. Öğrenme ortamları ise öğrencilere öğrenme fırsatları sunan sınıf, okul veya diğer ortamları kapsar. İdeal öğrenme ortamları, öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Üstün yetenekli öğrencilerin öğrenme stilleri ve tercihleri çeşitlilik göstermesi sebebiyle öğrenme ortamlarının esnek olması önemlidir. Bu nedenle, üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için öğretim programının bu dört boyutta farklılaştırılması ve ders materyallerinin de bu doğrultuda hazırlanması gerekmektedir.

Bu araştırmanın amacı, üstün yetenekli öğrenciler için oluşturulacak bir Türkçe Okuma Programına yönelik ihtiyaç analizi yapmaktır. Bu amaçla üstün yetenekli öğrenciler için oluşturulacak Türkçe Öğretim Programı'nda okuma becerilerini geliştirmeye yönelik genel amaçları, içeriğini, kazandırılması hedeflenen becerileri ve okuduğunu anlama stratejilerini belirlemek; aynı zamanda, bu program kapsamında öğrencilerden beklenen ürünlerin niteliklerini oluşturmaktır. Bu çerçevede Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Türkçe Modülü, Maker Banks değerlendirme cetveli çerçevesinde BİLSEM'lerde çalışan öğretmen görüşlerine göre değerlendirilerek gelişmeye açık yönlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, üstün yetenekli öğrencilerin öğrenme özellik ve ihtiyaçlarına yanıt verebilecek nitelikte bir Türkçe Okuma Programı oluşturulmasına katkı sağlamak için hem mevcut programların analizine hem de

yenilikçi yaklaşımların uygulanabilirliğine odaklanmaktadır. Çalışmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı'nın genel amaçları nasıl olmalıdır?
2. Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı'nın içeriği nasıl olmalıdır?
3. Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı ile öğretilecek beceriler neler olmalıdır?
4. Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı ile kazandırılacak okuduğunu anlama stratejileri neler olmalıdır?
5. Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı kapsamında öğrencilerin oluşturması beklenen ürünler nasıl olmalıdır?
6. Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Oluşturulan Türkçe Okuma Programının öğeleri nasıldır?

Yöntem

Araştırmada BİLSEM'lerde görev yapan Türkçe öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilere okuma becerilerinin kazandırılması açısından Türkçe Öğretim Programı ve BİLSEM Türkçe Modülünün incelenmesi amacıyla tarama modelinde nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel verilerin toplanmasında sıklıkla tercih edilen yöntemlerin kullanıldığı; algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya konulabilmesi açısından tarafsız bir şekilde izlendiği araştırmalar olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008; Merriam & Bierema, 2013). Bu araştırmada da Türkçe Öğretim Programı ve BİLSEM Türkçe Modülüne ilişkin öğretmen görüşleri alınmış ve ayrıca öğretmenlerin ilgili programları Maker Banks Değerlendirme cetveline göre değerlendirmeleri sağlanmıştır. Durum çalışması mevcut bir durumun veri çeşitliliği ya da veri kaynağı çeşitliliğine dayalı olarak incelenmesidir (Thomas, 2021). Bu araştırmada da Türkçe Öğretim Programı ile ilgili değerlendirmeler öğretmenlerle yapılan görüşmeler, BİLSEM Türkçe Modülü ile ilgili tespitler de doküman analizi yöntemleri ile elde edilerek veri çeşitliliği oluşturulmuştur.

Doküman analizi, yazılı veya dijital formatta bulunan dokümanları sistematik bir şekilde incelemek, değerlendirmek ve yorumlamak amacıyla uygulanan bir yöntemdir (Corbin ve Strauss, 2008). Bu yöntem, yüzeysel gözden geçirme, kapsamlı okuma ve yorumlama aşamalarını kapsayan yinelemeli bir süreçtir ve içerik analizi ile tematik analiz unsurlarını birleştirmektedir. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak incelenen yazılı birincil dokümanlar arasında Türkçe Öğretim Programı ve BİLSEM Modülü yer almakta olup, bu dokümanlar Maker Banks Değerlendirme Cetveli kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu BİLSEM'de görev yapan 20 erkek, 22 kadın Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken, amaçlı örnekleme stratejilerinden biri olan ölçüt örnekleme

yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, araştırmanın amacına en uygun veri kaynaklarına ulaşmak amacıyla belirli ölçütleri karşılayan tüm durumların araştırmaya dahil edilmesi esasına dayanır (Patton, 2014). Bu çalışmada, örnekleme seçiminde temel alınan ölçüt, "BİLSEM'lerde en az üç yıl süreyle görev yapmış olmak" şeklinde belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu ve Maker Banks Değerlendirme cetveli kullanılmıştır.

Okuma Becerileri İhtiyaç Analizi Görüşme Formu
Araştırmada üstün yetenekli öğrenciler için oluşturulacak Türkçe Öğretim Programındaki okuma becerileri ile ilgili olması gereken program öğeleri öğretmenlerle yapılan görüşmeler için "ÜY için Türkçe Öğretim Programındaki Okuma Becerileri İhtiyaç Analizi Görüşme Formu" kullanılmıştır. Bu araştırmada, araştırma amacı doğrultusunda öncelikle araştırmacılar tarafından literatür taraması yapılarak soru havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan soru havuzunun ardından hazırlanan görüşme formu, araştırmanın amacına uygunluğuna ilişkin üç özel eğitim alan uzmanına gönderilmiş ve değerlendirmeleri alınmıştır. Uzman görüşü sonucunda üstün yetenekli öğrenciler için farklılaştırma ilkeleri öne çıkarılacak şekilde düzeltmeler yapılmış ve üç öğretmen ile pilot görüşme gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların görüşme formuna ilişkin öneri ve değerlendirmeleri ışığında görüşme formuna son biçimi verilmiştir. Görüşme formunun son hali uzmanlara yeniden gönderilmiş ve onay alındıktan sonra veri toplama sürecine geçilmiştir.

Maker Banks Farklılaştırılmış Öğretim Değerlendirme Cetveli

BİLSEM Türkçe Modülünün okuma becerileri açısından mevcut durumunu analiz etmek için Maker Banks Değerlendirme Cetveli kullanılmıştır. Maker Banks Farklılaştırılmış Öğretim Değerlendirme Cetveli, öğretim sürecinin etkinliğini ölçmek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini değerlendirmek için kullanılan bir araçtır (Maker, & Banks, 2010).

Dokümanlar BİLSEM'lerde çalışan Türkçe Öğretmenlerinden 5-8. Sınıf Türkçe öğretim programının üstün yetenekli öğrencilere okuma becerilerini geliştirilmesi için değerlendirmeleri ve bu amaçla geliştirilecek bir programa neler olması gerektiği sorulmuştur. MEB (2020) 5-8. Sınıf Türkçe Öğretim Programı, Türkiye'deki ortaokul öğrencilerinin Türkçe dil becerilerini geliştirmeyi amaçlayan kapsamlı bir eğitim programıdır.

BİLSEM Türkçe Modülü; Türkiye'de üstün yetenekli öğrenciler için uygulanmakta olan BİLSEM Türkçe Modülünün Türkçe öğretmenlerince değerlendirilmesinden hareketle üstün yetenekli öğrenciler için oluşturulacak bir okuma programının nasıl olması gerektiği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla BİLSEM Türkçe Modülü BİLSEM Türkçe Öğretmenlerince

Maker Banks Değerlendirme Cetveli aracılığı ile değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada görüşmeler gerçekleştirilirken yüz yüze/online görüşme tercih edilmiştir. Görüşme tekniği, araştırmaya katılan kişilerin bakış açılarını, anlam dünyalarını ortaya koyma, dünyaya onların bakış açılarıyla bakabilme amacına hizmet edecek şekilde kullanılmaktadır (Cemaloğlu, 2012). Bireysel görüşmelere başlamadan önce, görüşme formunda özetlenen araştırmacının amacı katılımcılarla paylaşılmış ve görüşme sırasında ses kaydı yapılacağı konusunda katılımcılar bilgilendirilmiştir. Katılımcıların onayı alınarak, görüşmeler ses kayıt cihazı aracılığıyla kaydedilmiştir. Ayrıca, katılımcıların gerçek isimlerinin gizli tutulacağı ve süreç içerisinde isimle hitap edilmeyeceği belirtilmiştir. Görüşme yapılırken her öğretmen farklı bir numara ile kodlanarak katılımcılar üzerindeki olumsuz etki ortadan kaldırılmıştır. Görüşmeler esnasında her öğretmene 6 soru yöneltilmiş ve her görüşme yaklaşık olarak 10-20 dakika arasında sürmüştür. Araştırmacı tarafından cevaplar not edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler yapılan içerik analizi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizinde uygulanan işlem, birbiriyle benzerlik gösteren verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Nitel yöntemler arasında yer alan içerik analizi, metin, görsel veya diğer iletişim biçimlerinden elde edilen verilerin sistematik bir şekilde incelenmesi ve yorumlanması sürecidir. Bu teknik, belirli bir konu veya fenomen hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacıyla kullanılır ve genellikle nitel verilerin anlamlandırılmasına odaklanır. Bu araştırmada, öğretmen görüşleri iki uzman tarafından ayrı ayrı analiz edilmiştir. Uzmanlar arası uyum yüzdesi Miles ve Huberman'ın formülü (Güvenirlilik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) formülü ile hesaplanmış ve %75'in altında olan değerler elenmiştir. Analiz sürecinde, veriler önceden oluşturulan araştırma sorularına göre kodlanmış, kategorilere ayrılmış ve analiz edilmesi aşamasına geçilmiştir.

Bulgular

Araştırmacının birinci alt probleminde "Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı'nın genel amaçları nasıl olmalıdır?" sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 1'de gösterilmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin programın amaçlarına ilişkin değerlendirmelerine göre, programın özellikle etkili iletişim becerilerini geliştirme (36, %85), duygusal ve düşünsel farkındalık yaratma (33, %79) gibi hedeflere odaklandığı anlaşılmaktadır. Öğrencilere çok yönlü bir bakış açısı kazandırma (30, %71) ve bilgiyi aktif bir şekilde kullanma becerisini destekleme (28, %67) de önemli amaçlar arasında yer almıştır. Ayrıca, öğretmenlerin %64'ü (27) programın, öğrencileri üretken ve girişimci bireyler olarak yetiştirme hedefini taşıdığını belirtmiştir. Programın uygulanma sürecinde öğretmenlerin gözlemlerine göre, öğrencilerin yeni bilgiler öğrenme isteğinde (34, %81) ve bilişim teknolojilerini etkin kullanma becerilerinde (32, %76) gözle görülür bir gelişme olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, öğretmenler öğrencilerin iletişim (31, %74), iş birliği (29, %69) ve düşünme becerilerinde (örneğin, eleştirel düşünme 27, %64; yaratıcı düşünme 26, %61) kayda değer ilerlemeler olduğunu gözlemlemişlerdir.

Araştırmacının ikinci alt probleminde "Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı'nın içeriği nasıl olmalıdır?" sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 2'de gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin programın içeriğine ilişkin değerlendirmelerine göre, öğretmenlerin büyük bir kısmı program içeriğinde özellikle belirli etkinlik türlerine ve içeriklere yönelik düzenlemelerin önemli olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenlerin %79'u (33), öğrencilerin ürün ortaya koyma becerilerini geliştiren etkinliklerin düzenlenmesinin önemini belirtmiş, aynı oranda seminerlerin de programda yer alması gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Ayrıca, %76'lık (32) bir kesim, ifade becerilerini artıran etkinliklerin programa dahil edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Çizelge 1. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın genel amaçlarına ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Genel Amaçları	f	%
Etkili iletişim becerilerini geliştirme	36	85
Yeni bilgiler öğrenme isteği	34	81
Duygusal ve düşünsel farkındalık yaratma	33	79
Bilişim teknolojilerini etkin kullanma becerileri	32	76
İletişim becerileri	31	74
Çok yönlü bir bakış açısı kazandırma	30	71
İş birliği becerileri	29	69
Bilgiyi aktif bir şekilde kullanma	28	67
Üretken ve girişimci bireyler olarak yetiştirme	27	64
Eleştirel düşünme	27	64
Yaratıcı düşünme	26	61

Çizelge 2. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Programın içeriği	f	%
Öğrencilerin ürün ortaya koyma becerilerini geliştiren etkinlikler	33	79
Seminerlerin düzenlenmesinin önemi	33	79
İfade becerilerini artıran etkinliklerin programa dahil edilmesi	32	76
Merak uyandırıcı, güncel ve akademik okuma parçalar	31	74
Temaların güncellenmesi ve kapsamlarının genişletilmesi	30	71
Disiplinler arası etkinliklerin programa dahil edilmesi	29	69
Çekirdek yaklaşımın değiştirilmesi	26	62

Çizelge 3. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı ile öğretilecek becerilere ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Öğretilecek beceriler	f	%
Eleştirel düşünme	27	64
Yaratıcı düşünme	26	61
Akıl yürütme	25	59
Yansıtıcı düşünme	24	57

Okuma parçalarının merak uyandırıcı, güncel ve akademik olmasına dikkat çeken öğretmenlerin oranı %74 (31) olup, bu oran programın akademik yeterlilik ve güncellik bağlamındaki önemini göstermektedir. Temaların güncellenmesi ve kapsamlarının genişletilmesi gerektiğini belirten öğretmen oranı %71 (30) iken, disiplinler arası etkinliklerin programa dahil edilmesi gerekliliğini vurgulayan öğretmen oranı %69'dur (29). Bu, çok yönlü bir öğrenme ve düşünme yaklaşımının önemsendiğini işaret etmektedir. Çekirdek yaklaşımın değiştirilmesi gerektiğini ifade eden öğretmenlerin oranı %62 (26) olup, bu da öğretmenlerin mevcut yaklaşımların zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi gerekliliğini belirttiğini göstermektedir. Genel olarak, programın içeriği üzerinde çeşitli iyileştirmelere gidilmesi gerektiği ve öğretmenlerin farklı alanlarda güçlendirmeler talep ettiği görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde "Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı ile öğretilecek beceriler neler olmalıdır?" sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 3'te gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin programda öğretilmesinin gerekli görüldüğü üst düzey düşünme becerilerine ilişkin değerlendirmelerine göre, üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe öğretim programında geliştirilmeye yönelik en önemli üst düzey düşünme becerilerinin eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, akıl yürütme ve yansıtıcı düşünme olduğunu vurgulamaktadır. Eleştirel düşünme becerisini geliştirmek isteyen öğretmenlerin oranı %64 (27) olup, öğrencilerin argümanları analiz etme ve değerlendirme yeteneklerini kazanmalarının programda önemli bir yer tutması gerektiğini ortaya koymaktadır. Yaratıcı düşünme, %61 (26) oranıyla programda yer alması gereken ikinci önemli beceri olarak öne çıkmaktadır, bu da

öğrencilerin yenilikçi ve özgün düşünme yetilerini geliştirecek etkinliklere ihtiyaç duyulduğunu işaret etmektedir. Akıl yürütme becerisinin %59 (25) ile önemsenmesi, öğrencilerin düşüncelerini mantıklı ve sistematik bir şekilde organize etmelerinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Son olarak, %57'lik (24) oranla yansıtıcı düşünme becerisinin önemi de, öğrencilerin kendi düşünsel süreçlerini değerlendirerek öğrenmelerine yönelik bir yaklaşımın güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Genel olarak, öğretmenlerin üst düzey düşünme becerilerinin öğretimde merkezi bir rol oynaması gerektiği ve bu becerilerin öğrencilerin daha etkili ve derinlemesine düşünmelerini sağlayacak şekilde geliştirilmesi gerektiği görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde "Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı ile kazandırılacak okuduğunu anlama stratejileri neler olmalıdır?" sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 4'te gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin programın içeriğine ilişkin değerlendirmelerine göre, üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe öğretim programında kazandırılması gereken okuduğunu anlama stratejilerine dair çeşitli öncelikler belirlemiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı, bilginin yerini belirleme (23, %54) ve ana fikri belirleme (21, %49) gibi temel okuma becerilerinin programda güçlü bir şekilde yer alması gerektiğini ifade etmektedir. Bu stratejiler, öğrencilerin okuma materyallerindeki ana unsurları etkili bir şekilde kavrayabilmeleri için kritik öneme sahiptir.

Çıkarım yapma (20, %46) ve soru oluşturma (18, %42) stratejileri de öğretmenler tarafından oldukça önemli bulunmuş olup, öğrencilerin okudukları metinlerden anlam çıkartma ve metinle ilgili sorular oluşturma becerilerinin güçlendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Çizelge 4. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı ile kazandırılacak okuduğunu anlama stratejilerine ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Okuduğunu anlama stratejileri	f	%
Bilginin Yerini Belirleme	23	54
Ana Fikri Belirleme	21	49
Çıkarım Yapma	20	46
Soru oluşturma	18	42
Aşamalandırma	18	42
Yorumlama	17	40
Neden- Sonuç	17	39
Bakış açısı ve Amaç	16	38
Sonuç Çıkarma	15	35
Görselleştirme	15	35
Tahmin	11	25
Özetleme	9	20
Gerçekleri ve görüşleri ayırma	9	20
Kelimeleri Anlama	5	12
Benzerlik ve farklılıkları bulma	5	12
Söz Sanatlarını Bilme	3	7

Çizelge 5. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı kapsamında öğrenci ürünlerine ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Öğrenci Ürünleri	f	%
Öğrencilerin yaratıcı ve orijinal ürünler oluşturmaları	36	85
Eleştirel düşünmeyi yansıtan ürünler oluşturmaları	32	76
Birleştirici ve multidisipliner ürünler oluşturmaları	28	67
Tartışmalar ve sunumlar hazırlamaları	26	62
Proje ve problem çözme ürünleri oluşturulması	22	52

Aşamalandırma ve yorumlama (18, %42 ve 17, %40) gibi stratejiler ise öğrencilerin metinleri daha derinlemesine incelemeleri ve anlamlarını çeşitli bakış açılarıyla değerlendirmeleri için önemlidir. Öğretmenler aynı zamanda okuma sürecinde neden-sonuç ilişkisini kurma (17, %39), bakış açısı ve amacı anlama (16, %38), ve sonuç çıkarma (15, %35) gibi stratejilerin de güçlü bir şekilde kazandırılması gerektiğini belirtmiştir. Bu beceriler, öğrencilerin metinlerdeki ilişkileri doğru bir şekilde tanımlamalarına ve metinleri daha bütünsel bir şekilde analiz etmelerine olanak tanır.

Görselleştirme (15, %35) ve tahmin (11, %25) stratejileri de okuduğunu anlamayı geliştiren teknikler olarak öne çıkmaktadır. Öğrencilerin metinlerle ilgili görsel imgeler oluşturmaları ve gelecekteki olayları tahmin etmesi hem anlamalarına yardımcı olur hem de okuduklarına aktif olarak katılmalarını sağlar. Daha düşük sıklıkta yer alan özetleme (9, %20), olgu veya görüşü ayırma (9, %20), kelimeleri anlama (5, %12) ve benzerlik ve farklılıkları bulma/karşılaştırma (5, 12) stratejileri, metni daha ayrıntılı bir şekilde ele almak ve anlamaya yönelik zenginleştirici beceriler olarak düşünülmelidir. Son olarak, söz sanatlarını bilme (3, %7) gibi stratejiler, metnin estetik ve dilsel boyutuna odaklanır ve metnin anlam derinliğine katkı sağlar.

Genel olarak, öğretmenlerin okuduğunu anlama stratejileriyle ilgili bu tercihleri, programda okuma

Öğrencilerin birleştirici ve multidisipliner ürünler oluşturmaları (28, %67) görüşü ise öğretmenlerin, öğrencilerin farklı alanlardan ve bakış açılarından

becerilerini sadece anlamakla değil, aynı zamanda metni çeşitli yönleriyle derinlemesine analiz etmek ve öğrencilere yaratıcı bir bakış açısı kazandırmak için düzenlemeler yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu stratejiler, öğrencilerin okuma sırasında daha aktif ve anlamlı bir katılım göstermelerini sağlamak amacıyla güçlü bir çerçeve oluşturur.

Araştırmanın beşinci alt probleminde “Üstün yetenekli öğrenciler için Türkçe Öğretim Programı kapsamında öğrencilerin oluşturmaları beklenen ürünler nasıl olmalıdır?” sorusuna cevap aranmıştır. Elde edilen veriler Çizelge 5’te gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin programına ilişkin değerlendirmelerine göre, öğretmenlerin, öğrencilerin yaratıcı ve orijinal ürünler oluşturmaları gerektiği konusunda güçlü bir ortak görüşe sahip oldukları görülmektedir (36, %85). Öğretmenlerin öğrencilerin özgün düşünme ve yaratıcı ifade becerilerini geliştirmelerini öncelikli hedef olarak belirlediklerini göstermektedir. Öğrencilerin eleştirel düşünmeyi yansıtan ürünler oluşturmaları da öğretmenler tarafından önemli bir beklenti olarak vurgulanmıştır (32, %76). Öğretmenlerin öğrencilerin sadece doğru bilgiye ulaşmalarını değil, aynı zamanda bu bilgiyi sorgulama, değerlendirme ve derinlemesine analiz etme becerilerinin de gelişmesini istediklerini göstermektedir.

yararlanarak öğrenme süreçlerini daha kapsamlı hale getirmeleri gerektiğini düşündüklerini ortaya koymaktadır. Tartışmalar ve sunumlar hazırlamak (26,

%62) ile öğrencilerin sözel becerilerini geliştirmeleri beklenmektedir. Bu becerinin öğrencilerin hem yazılı hem de sözlü olarak ifade yetilerini artıracaklığı düşünülmektedir. Son olarak, proje ve problem çözme ürünleri oluşturulması (22, %52) oranıyla daha düşük bir sıklıkta vurgulanmıştır. Bu, öğretmenlerin, öğrencilerin problem çözme ve proje üretme becerilerini önemsemesinin yanı sıra, bu becerilerin önceki alanlara kıyasla biraz daha az ön planda tutulduğunu göstermektedir. Genel olarak, öğretmenler, öğrencilerin yalnızca akademik bilgi değil, aynı zamanda yaratıcı, analitik ve çok yönlü düşünme becerilerini geliştirmelerini de önemli görmekte ve Türkçe öğretim programının bu beceriler üzerine inşa edilmesini istemektedirler.

Araştırmanın altıncı alt probleminde “Üstün yetenekli öğrenciler için oluşturulan Türkçe okuma programının öğeleri nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmenler bunun için mevcut BİLSEM Türkçe Modülünü Maker Banks Değerlendirme cetveli ile değerlendirmiştir. Buna göre programın içerik, süreç ve ürün öğeleri ile ilgili mevcut durum ortaya konmuştur. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın içeriğine ilişkin Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 6'da gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin Maker Banks modeline göre Türkçe BİLSEM Modülüne ilişkin değerlendirmelerine

göre, programın öğretmenler, programın (34, %81), etkinliklerinin maliyet açısından verimli olduğunu ve uygulamanın kaynakları etkin bir şekilde kullandığını belirtmiştir. Bu, programın sürdürülebilirlik açısından güçlü olduğunu ve kaynakların tasarruflu şekilde kullanıldığını düşündürmektedir. Ancak, programda yapılan belirli düzenlemelerin daha fazla ekonomik fayda sağlayabileceği de ifade edilmiştir. Öğretmenler, programın (29, %69) genel yapısının düzenli olduğunu, etkinliklerin ve ders materyallerinin iyi organize edildiğini vurgulamışlardır. Bununla birlikte, bazı öğretmenler organizasyon açısından belirli bölgelerde iyileştirme yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmenler, programın (25, %60) etkinliklerinin, seçkin bireyleri dahil etme konusunda olumlu değerlendirildiği gözlemlenmiştir. Öğretmenler, programda, özel yetenekli öğrencilerin yeteneklerini en iyi şekilde ortaya koyabilecekleri fırsatlar sunduğunu ancak daha fazla seçkin birey özelliği taşıyan kaynaklara yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler, programın (22, %52), karmaşıklığının belirli etkinliklerde fazla olduğunu düşünmektedir. Programda yer alan bazı etkinliklerin ve derslerin, öğrenci düzeylerine daha uygun şekilde basitleştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Çizelge 6. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; İçeriği öğesi	f	%
Ekonomiklik	34	81
Organizasyon	29	69
Seçkin Kişiler	25	60
Karmaşıklık	22	52
Soyutluk (Kavram, genelleme/ilke, teori)	20	48
Çeşitlilik	14	33
Yöntemler	14	33

Çizelge 7. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın süreç öğesine ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Süreç öğesi	f	%
Üst Düzey Düşünme	33	79
Grup Etkileşimi	33	79
Süreç Çeşitlendirmesi	22	52
Keşifçi Öğrenme	13	31
Araştırma Yöntemleri	13	31
Açık Uçluluk	10	24
Akıl Yürütme	8	19
Seçme Özgürlüğü	4	10
Öğretimin Hızı	2	5

Çizelge 8. ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın ürün öğesine ilişkin öğretmen görüşleri

Tema; Ürün öğesi	f	%
Dönüşümler	29	69
Ürün Değerlendirmesi	25	60
Ürün Çeşitlendirmesi	25	60
Gerçek Yaşam Problemleri	22	52
Gerçek Alıcı Kitle	4	10
Sentez Ürün	4	10

Öğretmenler, soyutluk (20, %48) seviyelerinin sırasıyla düşük oranlarda yer alması, öğretmenlerin programın pratik ve somut olmasını, öğrencilerin kolayca

uygulayabileceği öğrenme hedeflerinin olmasını tercih ettiklerini düşündürmektedir.

Öğretmenler, Çeşitlilik (14, %33) ve yöntemler (14, %33) temalarının daha düşük oranlarda yer almasına ilişkin öğretmenler, programda içerik çeşitliliğinin oldukça sınırlı olduğuna dikkat çekmişlerdir. Daha farklı öğrenme yöntemleri ve farklı öğrenci ihtiyaçlarına hitap edebilecek içerikler sunulmasının, programın etkililiğini artıracaklığı görüşü öne çıkmıştır. Ayrıca, etkinliklerde daha geniş bir öğrenme yelpazesi sunulmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Programda uygulanan öğretim yöntemlerinin genelde geleneksel yöntemlerle sınırlı kaldığı düşünülmektedir. Öğretmenler, farklı ve daha yenilikçi öğretim yöntemlerine yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Programın daha fazla modern öğretim yöntemleriyle desteklenmesi gerektiği, böylece öğretim süreçlerinin zenginleşeceği ifade edilmiştir.

ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın süreç ögesine ilişkin Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 7'de gösterilmiştir.

Türkçe Öğretmenlerinin Maker Banks modeline göre Türkçe BİLSEM Modülüne ilişkin değerlendirmelerine göre, Öğretmenler, programda (33, %79), yer alan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcı, eleştirel ve analitik düşünme becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Etkinliklerin, öğrencilerin derinlemesine düşünmelerine ve bağımsız bir şekilde çözüm geliştirmelerine fırsat tanıdığı ifade edilmiştir. Bu da programın üst düzey düşünme becerileri kazandırma konusunda yeterli olduğu ancak daha da geliştirilebileceği düşüncesini güçlendirmektedir. Öğretmenler, programda (33, %79), grup çalışmasına dayalı etkinliklerin yaygın olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenler, bu etkinliklerin öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirdiğini ve grup içinde iletişim kurarak öğrenmeye katkı sağladığını belirtmişlerdir. Bu, programın topluluk içinde öğrenmeye büyük ölçüde teşvik ettiğini ve öğrencilerin birlikte fikir alışverişi yapmalarını sağladığını göstermektedir.

Öğretmenler, program (22, %52), içeriği konusunda süreçlerin çeşitlendirilmesinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Ancak, belirli etkinliklerde daha fazla farklı öğrenme yolu ve araçlarının sunulmasının gerektiği ifade edilmiştir. Özellikle öğrencilerin bireysel hızlarına göre süreçlerin çeşitlendirilmesi gerektiği ve bunun öğrenme etkinliğini artıracaklığı görüşü belirgindir.

Programda keşifçi öğrenmeye daha az yer verildiği, bu alanda öğrencilerin daha fazla bağımsız araştırma yapmalarına fırsat tanınması gerektiği öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Öğretmenler, öğrencilerin keşif yaparak öğrenmelerini teşvik edecek etkinliklerin eklenmesinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Keşifçi öğrenmenin, öğrencilerin kendi başlarına bilgiye ulaşmaları açısından değer taşıyan bir yöntem olduğu ifade edilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerine göre, programda (13, %31) araştırma yapma fırsatlarının yeterince verilmediği ve öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerine dayalı çalışmaları daha fazla

uygulayabilecekleri etkinliklerin eklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Programın daha fazla araştırma odaklı içeriğe sahip olması gerektiği görüşü güçlüdür.

Öğretmenler, programın (10, %24) büyük ölçüde yapılandırılmış olduğunu, dolayısıyla öğrencilere daha fazla açık uçlu soru ve görev verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Açık uçlu soruların, öğrencilerin özgürce düşünmelerine ve daha derinlemesine incelemeler yapmalarına olanak tanıdığı düşünülmektedir. Öğrencilerin daha fazla düşünme ve yaratıcılık geliştirmelerine imkân veren etkinliklere yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Öğretmenlerin görüşlerine göre, programda (8, %19) akıl yürütmeye dayalı etkinliklerin sayısı düşük bulunmuştur. Öğrencilerin çıkarım yapma ve neden-sonuç ilişkileri kurma becerilerini geliştiren etkinliklerin artırılması gerektiği ifade edilmiştir. Akıl yürütme becerisi öğrencilerin metinlerdeki derin anlamları anlamalarına ve çözüm geliştirmelerine yardımcı olabilecek önemli bir beceri olarak değerlendirilmiştir.

Programda (4, %10) öğrencilere seçim hakkı tanıyan etkinliklerin az olduğu, öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Öğrencilerin daha fazla seçim yapabilecekleri ve kendi öğrenme süreçlerini daha bağımsız şekillendirebilecekleri fırsatların artırılması gerektiği düşünülmektedir. Programda (2, %5) Öğretim hızının genelde sabit bir düzende ilerlediği, öğretmenler tarafından gözlemlenmiştir. Öğrencilere, bireysel öğrenme hızlarına uygun bir tempoda öğrenme fırsatı sunulmasının gerektiği ifade edilmiştir. Bu da öğretmenlerin, programda hızın daha esnek hale getirilmesinin gerektiği görüşünü desteklemektedir.

ÜYÖ Türkçe Öğretim Programı'nın ürün ögesine ilişkin Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler Çizelge 8'de gösterilmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin Türkçe BİLSEM Modülü değerlendirmelerine göre, programda yer alan etkinliklerin dönüşüm süreçlerine (29, %69) daha fazla dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenler, etkinliklerin öğrencilere dönüşüm yapma yeteneği kazandırdığını ancak bu süreçlerin yeterince belirgin olmadığını belirtmektedir. Ayrıca, öğrencilerin ürettiği eserlerin daha detaylı değerlendirilmesi gerektiği (25, %60) ifade edilmiştir. Geri bildirim süreçlerinde somut ölçütlerin belirlenmesi ve şeffaflığın artırılması önemlidir. Öğretmenler, programda ürün çeşitliliğinin (25, %60) yetersiz olduğunu, öğrencilerin yalnızca geleneksel metin oluşturma ile sınırlı kalmamaları gerektiğini savunmaktadır. Gerçek yaşam problemleri (22, %52) üzerinde düşünme fırsatlarının sınırlı olduğu, bu tür etkinliklerin artırılması gerektiği de vurgulanmıştır. Ayrıca, programda gerçek alıcı kitleler için öğrenci ürünlerinin tasarlanmasının eksik olduğu ve sentez ürünü oluşturma fırsatlarının artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Türkçe öğretmenlerinin değerlendirmeleri, programın öğrencilerin iletişim, iş birliği ve düşünme becerilerini

geliştirmede etkili olduğunu göstermektedir. Program, duygusal ve bilişsel farkındalık yaratmanın yanı sıra bilgiyi aktif kullanma becerilerini desteklemekte ve öğrencilerin bilişim teknolojilerini etkin kullanma yeteneklerini artırmaktadır. Dilekçi (2021), 21. yüzyıl beceri programlarının ve teknolojik altyapının öğrencilerin bağımsız çalışmalarını desteklediğini vurgulamaktadır. Dijital etkinlikler, derslerin okul içi ve dışı zamanlarda devam etmesine olanak tanımaktadır.

Türkçe öğretmenleri, programın içeriğinin öğrencilerin ifade becerilerini destekleyecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini belirtmektedir. Merak uyandıran ve güncel okuma parçaları ile disiplinler arası etkinliklerin programa dahil edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Öğretmenlerin geri bildirimleri, içerik düzenlemelerinin öğrenci gelişimini destekleyecek şekilde yeniden ele alınması gerektiğini göstermektedir. Ayrıca, konuların öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde yapılandırılması ve derin araştırma yapma duygusunu teşvik eden aktivitelerle desteklenmesi önemlidir (Aksoy, 2021; Ceylan, 2021; Deringöl & Davaslıgil, 2020).

Üstün yetenekli öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmek için eleştirel, yaratıcı ve analitik düşünme becerilerine vurgu yapılmaktadır. Öğretmenler, bu becerilerin öğrencilerin analiz etme ve değerlendirme yetilerini geliştirecek şekilde ele alınması gerektiğini belirtmektedir. Smith (2017), farklı metin türleriyle yapılan okuma etkinliklerinin analitik düşünmeyi geliştirdiğini ifade etmektedir. Jones ve Brown (2019) ise eleştirel okuma becerilerinin, farklı metin türlerine maruz kalma ile güçlendiğini ortaya koymuştur.

Türkçe öğretmenleri, okuduğunu anlama stratejilerinin programda temel becerilerden ileri düzey analiz becerilerine kadar geniş bir yelpazede ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Temel becerilerin yanı sıra çıkarım yapma ve yorumlama gibi ileri düzey stratejilerin kazandırılması önemlidir. Kotluk ve Kocakaya (2015), eleştirel düşünme becerilerine odaklanan etkinliklerin öğrencilerin düşüncelerini sorgulama yetilerini artırdığını belirtmektedir. Öğrenci görüşleri, programın eğlenceli ve ilgi çekici olduğunu, bu sayede okumaya yönelik tutumlarının olumlu yönde geliştiğini göstermektedir.

Türkçe öğretmenleri, öğrencilerin yaratıcı ve özgün ürünler ortaya koyabilme yeteneklerini geliştirmeyi öncelikli hedef olarak görmektedir. Eleştirel düşünme becerileri ile bu düşünceleri yansıtan ürünlerin oluşturulması, öğretmenlerin önemli beklentileri arasındadır. Brookhart (2010) ve Jonsson ile Svingby (2007), yaratıcı düşünmenin ürün değerlendirilmesinde somut kriterlere dayalı rubrikler kullanılarak değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Öğrencilerin farklı disiplinlerden faydalanarak öğrenme süreçlerini zenginleştirmeleri ve tartışmalarla sözel becerilerini geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Türkçe öğretim programının maliyet verimliliği, düzenli yapısı ve özel yetenekli öğrencilere fırsat sunma gibi güçlü yönleri bulunmaktadır. Ancak, programın etkinliklerinin bazı durumlarda karmaşık olması ve öğrenci düzeylerine daha uygun hale getirilmesi gerektiği yönünde görüşler de

ifade edilmiştir. Öğretmenler, programın somut ve pratik olmasını tercih etmekte, içerik çeşitliliğinin artırılması gerektiğine dikkat çekmektedirler. Programın modern ve yenilikçi yaklaşımlarla desteklenmesi önerilmiştir.

Türkçe öğretmenlerinin değerlendirmeleri, Maker Banks modeline dayalı Türkçe Öğretim Programı'nın öğrencilerin yaratıcı, eleştirel ve analitik düşünme becerilerini geliştirme konusundaki yeterliliğine işaret etmektedir. Programın sosyal becerileri destekleyen grup çalışmalarıyla topluluk içinde öğrenmeyi teşvik ettiği belirtilmiştir. Öğretmenler, süreçlerin çeşitlendirilmesi ve keşifçi öğrenme fırsatlarının artırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Araştırma odaklı etkinliklerin yetersiz bulunması, bu alanlarda geliştirmeler yapılması gerektiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, Türkçe öğretmenlerinin değerlendirmeleri, programın dönüşüm süreçlerini destekleyen etkinlikler sunduğunu ancak bu süreçlerin öğretim sürecine daha belirgin ve bütünleşmiş hale getirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğrenci ürünlerinin değerlendirilmesinde somut ve şeffaf ölçütlerin belirlenmesi ihtiyacı dile getirilmiş, ayrıca ürün çeşitliliğinin artırılmasının öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştireceği belirtilmiştir. Gerçek yaşam problemleri üzerinde düşünme ve çözüm geliştirme fırsatlarının artırılması, öğrencilerin sınıf dışı uygulamalarla bağlantılar kurmasına katkı sağlayacaktır.

Extended Abstract

Introduction

The education of gifted students is crucial in modern educational systems and requires tailored approaches to nurture their potential. Providing qualified curricula that enhance high-level thinking skills is essential, not just for gifted students but also for general education classrooms (Kelemen, 2010; Miedijensky & Tal, 2016). Educators must understand the unique needs of gifted students and develop effective teaching strategies for their success. According to Gallagher (2000), curriculum differentiation can be achieved through adjustments in content, skills, learning environments, and technology. Gifted students differ from their peers in potential, learning styles, and understanding depth (Cross et al., 2008; NAGC, 2015; Reid & Horvathova, 2016), necessitating that teachers consider these differences in their curriculum designs (Horak & Galluzzo, 2017; Long et al., 2016; Usher, 2009).

Wellisch and Brown (2013) identified ten characteristics of gifted students, including motivation, problem-solving ability, and creativity. Structuring teaching processes around these traits is vital for addressing individual student needs. Teachers are encouraged to adopt differentiated curriculum approaches to enhance the core curriculum for gifted students. Kaplan (2009) supports a layered approach, advocating for increased depth in work, complex ideas, classical texts, and independent thematic explorations. This comprehensive, student-centered curriculum design

can effectively meet the needs of gifted students (Kulik, 2003; Renzulli & Reis, 2016).

Method

The study utilized a qualitative research approach, specifically a case study design, to evaluate the effectiveness of the Turkish Teaching Program and the BILSEM Turkish Module in developing reading skills for gifted students. Insights were gathered from Turkish teachers at BILSEM centers. Qualitative methods, such as interviews and document analysis, were employed to provide a comprehensive understanding of perceptions and events in their natural context (Merriam & Bierema, 2013; Yıldırım & Şimşek, 2008). Teachers' opinions on the Turkish Teaching Program and the BILSEM Module were collected and evaluated using the Maker Banks Evaluation rubric to assess their effectiveness for gifted students.

Document analysis played a crucial role in the study, involving the systematic examination and interpretation of written or digital documents (Corbin & Strauss, 2008). This included a thorough review of the Turkish Teaching Program and the BILSEM Module, which were assessed using the Maker Banks Evaluation rubric to evaluate their content and effectiveness in fostering reading skills among gifted students.

The participants consisted of 20 male and 22 female Turkish teachers from BILSEM centers, selected through criterion sampling (Patton, 2014), ensuring that participants had at least three years of experience in BILSEM. This selection criterion ensured that participants had adequate insights into the programs being evaluated.

Data collection utilized a semi-structured interview form and the Maker Banks Evaluation rubric. The "Reading Skills Needs Analysis Interview Form" was designed to gather insights on essential program elements related to reading skills for gifted students. The researchers conducted a literature review and refined the interview form based on feedback from three special education experts, ensuring its relevance. After pilot interviews, the final version was approved.

The Maker Banks Differentiated Instruction Evaluation Rubric analyzed the BILSEM Turkish Module concerning reading skills. This rubric measures the effectiveness of the teaching process and evaluates students' learning experiences, focusing on defined learning objectives, differentiated teaching methods, student participation, task performance, and teacher feedback (Maker & Banks, 2010).

The study also evaluated the 5th to 8th-grade Turkish teaching program aimed at enhancing reading skills for gifted students. The MEB (2020) Turkish Teaching Program promotes critical thinking and cultural awareness through various instructional methods, including differentiated instruction and project-based learning.

Discussion

Data collection involved face-to-face or online interviews, allowing researchers to gain insights into participants' experiences (Cemaloğlu, 2012). Interviews lasted 10-20 minutes, with six questions posed to each teacher, and responses were noted.

Data analysis employed content analysis, organizing and interpreting data within specific themes (Yıldırım & Şimşek, 2013). Two experts analyzed teacher opinions separately to ensure reliability, calculating inter-rater agreement using Miles and Huberman's formula. Data were coded according to research questions, categorized, and analyzed to draw conclusions about the effectiveness of the Turkish Teaching Program and the BILSEM Turkish Module in developing reading skills for gifted students.

Results

This research analyzed the Turkish Teaching Program and the BILSEM Turkish Module's effectiveness in developing reading skills for gifted students. The results showed that teachers recognized the program's strengths in enhancing effective communication, critical thinking, and creative thinking skills. However, they also highlighted a need for greater content diversity and enriched teaching methods. Teachers suggested that reading materials should be engaging and flexible to accommodate individual learning needs, which is essential for maximizing gifted students' potential.

Key goals identified by teachers within the Turkish Teaching Program included fostering effective communication skills, promoting a desire for knowledge, and enhancing information technology usage. They emphasized the importance of emotional and cognitive awareness and developing a multifaceted perspective among students. Additionally, the program aimed to cultivate productive and entrepreneurial individuals, indicating its alignment with contemporary educational needs.

Teachers stressed the importance of including activities that enhanced students' production capabilities and advocated for the integration of intriguing, current, and academic reading materials. They also recommended incorporating interdisciplinary activities and updating themes to make the program more inclusive and dynamic.

Furthermore, teachers identified priorities for reading comprehension strategies, advocating for the inclusion of both basic skills, like identifying the main idea, and advanced strategies, such as making inferences. These strategies are crucial for enabling students to analyze texts deeply and evaluate meanings from various perspectives.

In conclusion, while teachers appreciated the program's supportive activities, they called for clearer integration of these processes into teaching. Establishing transparent assessment criteria and increasing product diversity can enhance creativity, providing a solid foundation for enriching educational programs.

Evaluations by Turkish teachers indicate that the The program effectively develops students' communication, collaboration, and thinking skills while enhancing

emotional awareness and the use of information technologies. Dilekçi (2021) highlights that 21st-century skills programs support independent work and individualized learning, with digital activities extending lessons beyond school hours.

Turkish teachers emphasize the need for engaging, up-to-date reading materials and interdisciplinary activities to enhance expression skills. They suggest that content should be reconsidered to better support student development and interest (Aksoy, 2021; Ceylan, 2021; Deringöl & Davaslıgil, 2020).

Developing critical, creative, and analytical thinking skills is essential. Teachers believe that diverse reading activities enhance analytical thinking (Smith, 2017) and that critical reading skills improve through exposure to various text types (Jones & Brown, 2019).

Evaluations indicate that reading comprehension strategies should range from basic to advanced skills, including making inferences and interpreting texts. Kotluk and Kocakaya (2015) note that critical thinking activities enhance students' questioning abilities.

While the program's structure is a strength, improvements in activity complexity and content diversity are needed. Teachers advocate for modern approaches, with studies emphasizing the importance of clarity in teaching programs.

Pedagogical Implications

A comprehensive needs analysis should be conducted to identify the needs of gifted students. This analysis will clarify the program's objectives, content, and the skills that need to be developed. The program's content should be enriched with current and engaging reading materials. Additionally, flexibility should be provided to meet the individual learning needs of students, and interdisciplinary activities should be included to help students develop multifaceted perspectives. Concrete and transparent criteria should be established for teachers to evaluate the program's effectiveness, allowing for continuous improvement of the program. A program supported by modern and innovative teaching methods should go beyond traditional methods.

Learning environments that encourage active student participation should be created. Group work and collaborative learning methods should be used, and activities that develop students' critical and creative thinking skills should be organized. Reading comprehension strategies should be taught, including both basic skills and advanced strategies. Students should be given opportunities to think about and solve real-life problems, making their learning more meaningful. Furthermore, concrete criteria should be used to evaluate the products created by students, and feedback processes should be made transparent.

It is important to conduct a comprehensive literature review related to the research topic, considering the findings and recommendations of previous studies. Using qualitative research methods (interviews, observations, document analysis) will be beneficial for deeply examining

the experiences and perspectives of participants. Utilizing different data sources (teacher opinions, student feedback, program documents) is crucial to enhance the validity of the research. Research should bridge the gap between practice and theory to contribute to the development of educational practices. Finally, sharing research findings with the educational community will enable practitioners and policymakers to benefit from these findings.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Kaynaklar

- Başol, G. (2014). *Ölçek geliştirme çalışmalarının içerik analize metodolojik değerlendirmesi. Türkiye örnekleme öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisi* [Sözlü bildiri]. 6. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi, Ankara.
- Bui, S. A., Craig, S. G., & Imberman, S. A. (2014). Is gifted education a bright idea? Assessing the impact of gifted and talented programs on students. *American Economic Journal: Economic Policy*, 6(3), 30-62.
- Card, D., & Giuliano, L. (2016). Universal screening increases the representation of low-income and minority students in gifted education. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 113(48), 13678-13683.
- Cross, T. L., & Coleman, L. J. (2014). School-based conception of giftedness. *Journal for the Education of the Gifted*, 37(1), 94-103.
- Csikszentmihalyi, M. (2014). *Applications of flow in human development and education* (pp. 153-172). Dordrecht: Springer.
- Dai, D. Y. (2013). *Gifted children and gifted education: A handbook for teachers and parents*. Corwin Press.
- Dai, D. Y., & Feldhusen, J. F. (1999). A validation study of the thinking styles inventory: Implications for gifted education. *Roeper Review*, 21(4), 302-307.
- Davis, J. L. (2022). *Bright, talented, and Black: A guide for families of Black gifted learners*. SCB Distributors.
- Demir, E., & Pilav, S. (2023). Okuma Çemberi Yönteminin Öğrencilerin Okuma Tutumlarına ve Eleştirel Okuma Becerisine Etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 11(4), 825-838.
- Gallagher, J. J. (2000). Unthinkable thoughts: Education of gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 44(1), 5-12.
- Gallagher, J. J. (2004). No child left behind and gifted education. *Roeper Review*, 26(3), 121-123.
- Gentry, M. (2006). No child left behind: Neglecting excellence. *Roeper Review*, 29(1), 24-27.
- Gentry, M. L. (1999). *Promoting Student Achievement and Exemplary Classroom Practices through Cluster Grouping: A Research-Based Alternative to Heterogeneous Elementary Classrooms*.

- Gentry, M., & Ferriss, S. (1999). StATS: A model of collaboration to develop science talent among rural students. *Roeper Review*, 21(4), 316-320.
- Gentry, M., & Ferriss, S. (1999). StATS: A model of collaboration to develop science talent among rural students. *Roeper Review*, 21(4), 316-320.
- Horak, A. K., & Galluzzo, G. R. (2017). Gifted middle school students' achievement and perceptions of science classroom quality during problem-based learning. *Journal of Advanced Academics*, 28(1), 28-50.
- Kelemen, G. (2010). A personalized model design for gifted children'education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 3981-3987.
- Kenney, J. (2013). *Fostering Critical Thinking Skills: Strategies for Use with Intermediate Gifted Readers*. Illinois Reading Council Journal, 41(2).
- Kurnaz, A. (2019). Eleştirel düşünme öğretimi etkinlikleri planlama uygulama ve değerlendirme. Eğitim Yayınevi.
- Maker, C. J., & Banks, J. A. (2010). Gifted education in the 21st century: A model for differentiation. In C. J. Maker & J. A. Banks (Eds.), *Gifted education: A comprehensive guide to the field* (pp. 1-20). Prufrock Press.
- Maker, C. J., & Schiever, S. W. (2010). *Curriculum development and teaching strategies for gifted learners* (3rd ed.). Pro-Ed.
- Miedijensky, S., & Tal, T. (2016). Reflection and assessment for learning in science enrichment courses for the gifted. *Studies in Educational Evaluation*, 50, 1-13.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2020). Türkçe dersi öğretim programı (5-8. sınıf). Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Reis, S. M. (2008). Research that supports the need for and benefits of gifted education. *The National Association for Gifted Children: The University of Connecticut*. <https://wvde.state.wv.us/osp/Gifted-Research-Support-GTSallyReis.pdf> Accessed on, 20, 2015.
- Reis, S. M., & Boeve, H. (2009). How academically gifted elementary, urban students respond to challenge in an enriched, differentiated reading program. *Journal for the Education of the Gifted*, 33(2), 203-240. <https://doi.org/10.1177/016235320903300204>
- Reis, S. M., & McCoach, D. B. (2000). The underachievement of gifted students: What do we know and where do we go?. *Gifted child quarterly*, 44(3), 152-170. <https://doi.org/10.1177/001698620004400302>
- Reis, S. M., & Renzulli, J. S. (2004). Current research on the social and emotional development of gifted and talented students: Good news and future possibilities. *Psychology in the Schools*, 41(1), 119-130. <https://doi.org/10.1002/pits.10144>
- Reis, S. M., Sullivan, E. E., & Renzulli, S. J. (2021). Characteristics of gifted learners: Varied, diverse, and complex. In *Methods and Materials for teaching the gifted* (pp. 69-103). Routledge.
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Re-examining a definition. *Phi Delta Kappan*.
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Re-examining a definition. *Phi Delta Kappan*.
- Renzulli, J. S. (2005). The three-ring conception of giftedness: A developmental model for promoting creative productivity. R. J. Sternberg (Ed.), *Handbook of creativity içinde* (ss. 395-419). Cambridge University Press.
- Renzulli, J. S. (2012). Reexamining the role of gifted education and talent development for the 21st century: A four-part theoretical approach. *Gifted child quarterly*, 56(3), 150-159.
- Renzulli, J. S., & Gaesser, A. H. (2015). *Monograph for Critical Issues in Gifted Ed & Talent Development A Multi Criteria System For the Identification of High Achieving and Creative/Productive Giftedness*. Full-text Article.
- Renzulli, J. S., & Reis S. M. (1997). *The schoolwide enrichment model: A how-to guide for educational excellence*. Creative Learning Center.
- Renzulli, J. S., & Reis, S. M. (2014). *The schoolwide enrichment model: A how-to guide for educational excellence*. Prufrock Press.
- Scruggs, T. E., & Cohn, S. J. (1983). Learning characteristics of verbally gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 27(4), 169-172.
- Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P., & Worrell, F. C. (2011). Rethinking giftedness and gifted education: A proposed direction forward based on psychological science. *Psychological science in the public interest*, 12(1), 3-54.
- Treize, R. L. (1978). What about a reading program for the gifted?. *The Reading Teacher*, 31(7), 742-747.
- Tunnell, M. O., Calder, J. E., Justen, J. E., & Phaup, E. S. (1991). Attitudes of young readers. *Reading Improvement*, 28(4), 237.
- Wellisch, M., & Brown, J. (2013). Many faces of a gifted personality: Characteristics along a complex gifted spectrum. *Talent Development & Excellence*, 5(2), 43-58.
- Wynn, K. (1990). Children's understanding of counting. *Cognition*, 36(2), 155-193.
- Yeşilyurt, E. (2020). Yaratıcılık ve yaratıcı düşünme: Tüm boyut ve paydaşlarıyla kapsayıcı bir derleme çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(25), 3874-3915. <https://doi.org/10.26466/opus.662721>
- Yıldırım, H. İ., & Şensoy, Ö. (2011). İlköğretim 7. Sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimi üzerine eleştirel düşünme becerilerini temel alan fen öğretiminin etkisi. *Kastamonu Education Journal*, 19(2), 523-540.
- Oflaz, G. (2010). *Geometrik düşünme seviyeleri ve zekâ alanları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.